

Összefoglaló a spanyol miniszterelnök személyéről szóló országgyűlési szavazás eredményéről

2016. szeptember 7.

MAGYAR NEMZETI BANK

Készítette:

Látta:

Jóváhagyta:

Előzmények¹

Spanyolországban 2016. június 26-án országgyűlési választásokat tartottak, ugyanis VI. Fülöp spanyol király május 3-i rendeletével feloszlatta az országgyűlést, és új választásokat írt ki. Az új választások kiírására azért volt szükség, mert a 2015. december 20-án lebonyolított országgyűlési választásokat követően, a törvény által előírt időszakban egyik pártnak sem sikerült kormányt alakítania.²

A június végi választásokat a **konzervatív Spanyol Néppárt (Partido Popular-PP)** nyerte, amely 137 mandátumot szerzett a képviselőházban. **Második helyen a baloldali Spanyol Szocialista Munkáspárt (PSOE) végzett**, 85 mandátummal. Az **Unidos Podemos** (szélsőbaloldali pártszövetség, amely a Podemos (szélsőbaloldali párt) és az Izquierda Unida (Egyesült Baloldal) szövetsége) 71 képviselőt delegálhatott a képviselőházba. Az **Állampolgárok (Ciudadanos-C's)** nevű liberális középpárt negyedikként, 32 képviselővel jutott be az alsóházba. Emellett a Katalán Köztársasági Baloldal (ERC-CATSI) 9, a Katalán Demokratikus Konvergencia (CDC) 8, a Baszk Nemzeti Párt (PNV) 5, az EH Bildu (baszk szélsőbal függetlenségi párt) 2, a Kanári-szigeteki nacionalista pártszövetség (CCA-PNC) pedig 1 mandátumot szerzett.

A miniszterelnök megválasztásának menete

A miniszterelnök személyére a parlamentbe jutott pártokkal való egyeztetés után a **spanyol király tesz javaslatot**. VI. Fülöp 2016. július 28-án a választásokon győztes párt jelöltjét, **Mariano Rajoyt**, az előző spanyol kormány miniszterelnökét **kérte fel kormányalakításra. A miniszterelnököt a 350 fős képviselőház (a spanyol parlament alsóháza) választja meg. Első körben abszolút többség (az összes képviselő többsége) szükséges a poszt elnyeréséhez.** Erre a szavazásra másfél napos parlamenti vita után került sor, augusztus 31-én este.

A parlamenti vitanap (2016. augusztus 30-31.)³

Rajoy a parlamenti vitanapon aláhúzta, hogy Spanyolorzágnak **sürgősen hatékony kormányra van szüksége**. Kifejtette, hogy egy **széleskörű támogatással** bíró kormányt szeretne alakítani, amely biztosítani tudja a spanyol **gazdaság újbóli felemelkedését és vezető szerepét az Európai Unióban**. Álláspontja szerint nem létezik életképes, ésszerű alternatívája az általa megalakítani kívánt kormánynak. A PP vezetője programja egyik **prioritásának a munkahelyteremtést** jelölte meg; célja, hogy évente 500 000 dolgozóval nőjön a foglalkoztatottak száma, és 2020-ra elérje a 20 millió főt. Rajoy szerint ennek csak akkor van realitása, ha a gazdaság megfelelő ütemben növekszik. A miniszterelnök-jelölt az **államháztartási hiányt 3 % alá kívánja csökkenteni**, ennek elérése után pedig a személyi jövedelemadó és további **adók mérséklését tervezi**.

¹ <http://resultados.elpais.com/elecciones/generales.html>

² 2015. december 20-a óta tehát ügyvivő kormány vezeti az országot.

³ http://politica.elpais.com/politica/2016/08/30/actualidad/1472547297_784696.html

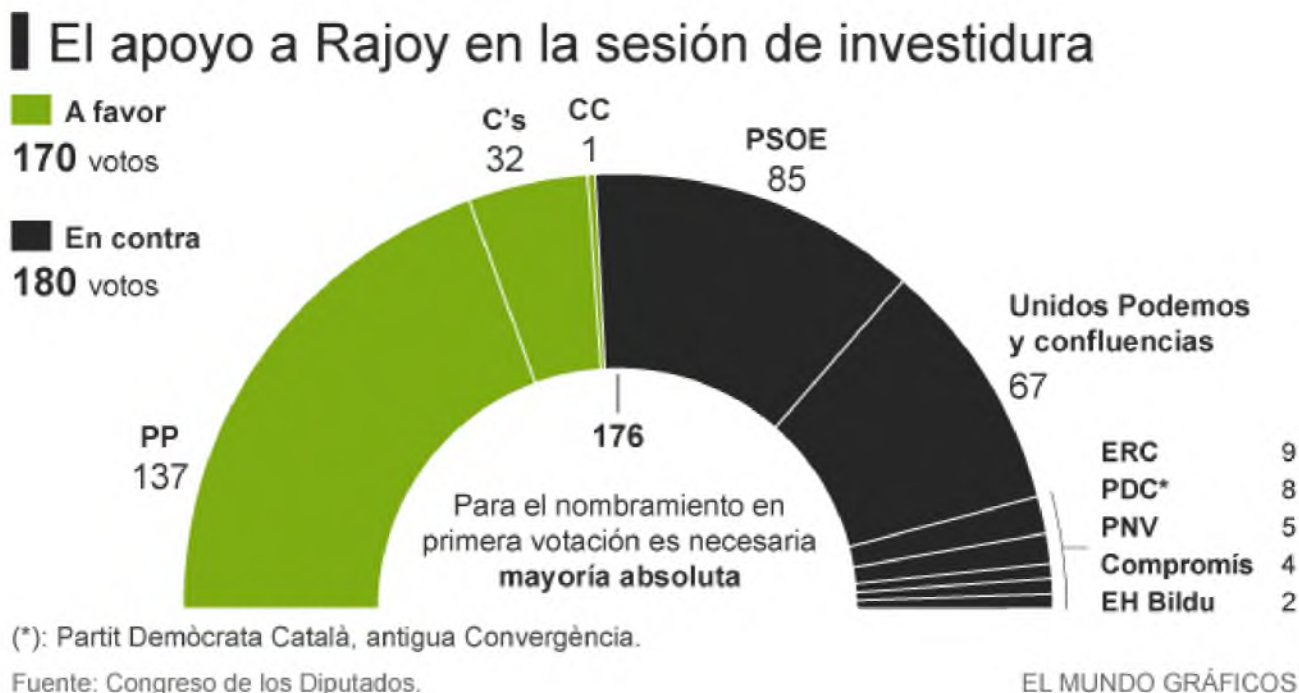
http://politica.elpais.com/politica/2016/08/30/actualidad/1472540550_091595.html?id_externo_rsoc=TW_CM

http://politica.elpais.com/politica/2016/08/31/actualidad/1472626270_106141.html

<http://www.lamoncloa.gob.es/lang/en/presidente/news/Paginas/2016/20160830-statepacts.aspx>

Rajoy azt kérte a szocialistáktól, hogy legalább tartózkodással segítsék megválasztását, hogy elkerüljék, hogy egy éven belül egy harmadik országgyűlési választás kiírására is sor kerüljön. A PSOE vezetője, Pedro Sánchez Pérez-Castejón azonban úgy nyilatkozott, hogy nem bízik Rajoyban, így elutasította a támogatást. Alberto Carlos Rivera Díaz, a C's elnöke a két párt között vasárnap megkötött megállapodás alapján ugyanakkor a támogatásáról biztosította a jelöltet. Az Unidos Podemos vezetője, Pablo Iglesias Turrión viszont arra kérte Sánchezt, hogy keressenek alternatívát a PP és a C's paktumára.

A szavazás eredménye⁴

Augusztus 31-én tartották a miniszterelnök személyéről szóló első országgyűlési szavazást. Az El Mundo grafikáján látható, hogy **Mariano Rajoy** a Partido Popular 137, a Ciudadanos 32 és a Kanári-szigeteki nacionalista pártszövetség 1 képviselőjének támogatásával **összesen 170 igen szavazatot kapott, míg 180-an voksoltak nemmel a személyére.** A támogató voksok száma tehát nem volt elegendő ahhoz, hogy a jelölt ismét miniszterelnök lehessen, ugyanis Rajoynek **176 képviselő támogatását kellett volna megszereznie.**

Mivel az első fordulóban nem sikerült megválasztani az ország új kormányfőjét, így szeptember 2-án a képviselők ismét szavaztak a jelöltről. A jogszabályok alapján ekkor már egyszerű többség (a jelenlévő képviselők többsége) is elegendő lett volna a tisztség betöltéséhez. A pénteki második szavazás során azonban ugyanaz az eredmény született, mint két nappal korábban.

⁴<http://www.elmundo.es/espana/2016/08/31/57c70d33e5fdea1d7e8b4610.html>
http://politica.elpais.com/politica/2016/09/02/actualidad/1472832339_635560.html

Lehetséges forgatókönyvek, következmények⁵

VI. Fülöp spanyol királynak újabb tárgyalásokat kell folytatnia a képviselőházba jutott pártok vezetőivel és ismét fel kell kérnie valakit kormányalakításra. A király nincs könnyű helyzetben, ugyanis a decemberi választásokat követően patthelyzet alakult ki, amely lényegében a júniusi megismételt választások után sem változott. A tavasz folyamán a király egyszer már felkérte Sánchezt is a kormányalakításra, azonban a PSOE vezetőjének még a másik baloldali párttal, a Podemos-szal sem sikerült megegyeznie a két pártvezető közötti nézeteltérések miatt. A parlamenti pártoknak tehát újabb tárgyalásokat kell kezdeményezniük és kompromisszumra kell jutniuk annak érdekében, hogy Spanyolországnak ismét legyen miniszterelnöke és kormánya.

A pártok ugyanakkor szeptember 9-étől kezdődően a szeptember 25-i galíciai valamint baszk választások kampányára fognak összpontosítani, így erre az időszakra az új miniszterelnök személyére vonatkozó egyeztetések előreláthatólag háttérbe szorulnak majd. Ez azt jelenti, hogy valószínűleg csak a tartományi választások után fognak újra szavazni a kormányfő személyéről. A pártok vélhetően azért várják majd meg a helyhatósági választások eredményeit, mert ezek világosabb képet mutathatnak majd az aktuális erőviszonyokról, ennek fényében kedvezőbb tárgyalási pozícióból lehet elkezdni az egyeztetéseket.

Rajoy a szeptember 4–5-én megrendezett G20-as csúcstalálkozón tartott beszédében, valamint több, sajtónak adott nyilatkozatában is kiemelte, hogy Spanyolországnak egy nagy, hárompárti koalícióra van szüksége a stabilitás megteremtése érdekében. Ezt azonban Sánchez ismét visszautasította, és úgy nyilatkozott, hogy a PSOE és a Podemos koalícióra lépésének kialakítására fog koncentrálni.

Amennyiben október 31-ig nem sikerül új kormányfőt választani, úgy az előző választáshoz hasonlóan a királynak fel kell oszlatnia az országgyűlést, és november 1-jén új választásokat kell kiírnia. Ebben az esetben a pártok november 10-éig mutathatják be a koalícióikat, november 20-áig pedig a listáikat. **A hatályos törvényi határidők értelmében december 9-én kezdődne a kampány és december 25-én kerülne sor az újabb országgyűlési választásokra.** Az immár másodszorra megismételt, rendkívüli választások tehát Karácsony napjára esnének. A PP már korábban elkezdte a „fenyegető kampányt” ennek az eshetőségnek a hangoztatásával a közösségi média felületein; maga Rajoy egy Twitter üzenetben úgy fogalmazott, hogy *„Kíváncsi vagyok, Sánchez eléggé fennhordja-e ahhoz az orrát, hogy 36 millió spanyol szavazót Karácsony napján az urnák elé hívjon.”* Az országgyűlésbe jutott pártok jelenleg egyeztetéseket folytatnak egy olyan törvénymódosításról, amelynek értelmében a választási törvény úgy módosulna, hogy egy esetleges újabb választást ne december 25-én kelljen tartani.

⁵http://elpais.com/elpais/2016/08/19/media/1471602499_726992.html?rel=mas
http://politica.elpais.com/politica/2016/08/18/actualidad/1471525691_263935.html